20968 - Котибони номаҳои расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) киҳо буданд?

савол

Котибони номаҳои расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) киҳо буданд?

Ҷавоби муфассал

Ибни Қаййим мегӯяд:
Муаллифони китобҳои сира номҳои саҳобагонеро, ки ваҳй ё номаҳои расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод)-ро менавиштанд, зикр кардаанд. Онҳо инҳо буданд: Абубакри Сиддиқ, Умар ибни Хаттоб, Усмон ибни Аффон, Алӣ ибни Абутолиб, Зубайр ибни Аввом, Омир ибни Фуҳайра, Амр ибни Ос, Убай ибни Каъб, Абдуллоҳ ибни Арқам, Собит ибни Қайс ибни Шаммос, Ҳанзала ибни Рабиъи Асадӣ, Муғира ибни Шуъба, Абдуллоҳ ибни Равоҳа, Холид ибни Валид, Холид ибни Саид ибни Ос — ва гуфта шудааст, ки ӯ аввалин касе буд, ки барои паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) менавишт — инчунин Муовия ибни Абусуфён ва Зайд ибни Собит. Зайд ибни Собит дар ин кор аз ҳама бештар пайваста машғул буд ва нисбат ба дигарон ба ин вазифа ихтисоси бештар дошт. Поёни сухан.
"Зоду-л-маъод", ҷилди 1, саҳ. 117.

Ибни Муфлиҳи ҳанбалӣ мегӯяд:
Гурӯҳе аз саҳобагон барои расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) котибӣ мекарданд. Аз ҷумлаи онҳо Убай ибни Каъб, Зайд ибни Собит, Алӣ, Усмон, Ҳанзалаи Асадӣ, Муовия ва Абдуллоҳ ибни Арқам буданд. Аммо котиби доимии паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) дар навиштани номаҳо ва посухҳо Зайд ибни Собит буд. Ӯ тамоми ваҳйро низ навиштааст. Расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) ба ӯ фармуд, ки хатти сурёниро биомӯзад, то ба касоне, ки ба ин забон ба паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) нома менавиштанд, аз номи ӯ посух диҳад. Зайд ибни Собит онро дар муддати ҳаждаҳ рӯз омӯхт.
"Ал-Одобу-ш-шаръия", ҷилди 2, саҳ. 161.

Ибни Ҳаҷар мегӯяд:

Қузоъӣ гуфтааст: "Зайд ибни Собит барои подшоҳон аз номи паёмбар (дуруду паёми Аллоҳ бар ӯ бод) номаҳо менавишт ва ҳамзамон ваҳйро низ менавишт. Зубайр ва Ҷаҳм бошанд, масъули навиштани амволи садақот буданд".

"Ат-Талхису-л-ҳабир", ҷилди 4, саҳ. 346–347.

Аллоҳ донотар аст.